

Politik Bilim

Küresel ısınma sorununa çözüm (2)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>

Scientific American'ın Eylül özel sayısındaki dosyada yer alan, küresel ısınma sorunuyla ilgili önerileri özetlemiştim. Tekrar göz atıldığında, bunların hepsinin **teknolojik çözüm** önerileri olduğu görülecektir. Yine görüleceği gibi, 15 öneriden 5'i motorlu araçlarla ilgilidir. Bu da doğal; çünkü, dosyadaki verilere göre, tüketiciler, günde 80 milyon varil petrol kullanıyorlar. Bunun üçte ikisi olan 53 milyon varil ulaşımaya gidiyor; bu 53 milyon varilin de 48 milyonu karayolu taşımacılığı için kullanılıyor (29 milyonu insan ulaşımı; 19 milyonu yük taşımacılığı için). Dolayısıyla, atmosfere salınan karbon dioksitte motorlu araçların payı büyük. Bu arada, payın önemli bölümünün ABD'ye ait olduğunu belirtelim. *"Eğer diğer uluslar da, Amerikalılarla aynı oranda otomobil yakıtı yaksalardı, dünya petrol tüketimi neredeyse 10 kat yüksek olurdu."* Dosyadaki tespit bu...

ABD'de ve diğer ülkelerde, otomobil kullanım tarz ve alışkanlığında yapılacak köklü bir dönüşüm, tabii ki, karbon neşri sorununun çözümünde çok önemli bir adım olurdu; ama, böyle bir dönüşüm olmadığı sürece, sorunun çözümü, teknolojide dönüşümle mümkün. Görülen o ki, yapılan da bu.

Motorlu araçlarda yakıt ekonomisini artırmaya, karbon dioksit neşir oranlarını düşürmeye ve başka yakıt seçenekleri geliştirmeye yönelik teknolojik çözümler, üzerinde en çok çalışılan konular. Dosyada da belirtildiği gibi, türboşarjlı benzin motorları, "düşük emisyonlu" dizel motorları, benzinli hibrid araçlar ve hidrojen esaslı yakıt pili kullanan hibrid araçlar geliştirilmesi, çalışılan konuların başında geliyor.

Dosyadaki diğer öneriler ("enerji üretiminde neşredilen karbon dioksitin tutulması ve [yeraltında] depolanması", "alternatif enerji kaynaklarının geliştirilmesi" ve "tarım ve ormancılık" ile ilgili olanlar) incelendiğinde, bunların da teknolojik inovasyonla bağlantılı oldukları görülecektir.

Önceki yazımda, "bütün bu konular sanki Türkiye'nin olmadığı bir dünyaya aitmiş gibi durmuyor mu?" derken, kastettiğim de işin bu teknolojik yönüydü. "Türkiye, gelişmekte olan bir ülke, karbon neşrindeki küresel fazlalıktan zâten biz sorumlu değiliz; bu sorun bizim sorunumuz değildir", diye düşünemezsiniz. Çünkü, söz konusu önerilerin büyük çoğunluğu, karbon neşri meselesi bir yana, aslında, Türkiye'nin son derece can alıcı başka sorunları için de kalıcı çâre.

Örnek mi? Enerjinin etkin kullanımı ve enerji tasarrufunun Türkiye için de yaşamsal bir önemi yok mu? Rüzgâr, güneş ve hidrojen enerjisi gibi alternatif enerji kaynaklarını geliştirmek ve kullanımlarını yaygınlaştırmak, enerjide tehlikeli bir biçimde dışa bağımlı hâle gelmiş ve dış ticaretinde sürekli açık veren Türkiye için stratejik önemde bir çözüm değil mi? Otomotivde üretim merkezi olma konumunu kaybetmemek ve bunun için de, bu alandaki tasarım ve teknolojik inovasyon yeteneğini hızla geliştirmek zorunda olan Türkiye, yukarıda özetlenen motorlu araç teknolojilerine ayak uydurmak; bunların geliştirilmesinde pay sahibi olmak durumunda değil mi? Orman kaybını durdurmak; korumacı toprak işleme yöntemlerini yaygınlaştırmak Türkiye'yi ilgilendirmeyen meseleler mi? Çevreyle ilgili uluslararası anlaşmalara imza atmış ve 2002 verilerine göre, karbon dioksit neşrinde payı %28 olan Kuzey Amerika ve %15 olan Çin'i, %14'lük payla takip eden Avrupa'yla bütünleşme arayışındaki bir

ülke olarak, konulan çevre kurallarına uyabilmek için gerekli bütün teknolojik donanımı ithâl etmek yerine, bir bölümünü kendimiz geliştirip üretsek akılcı bir çözüm olmaz mı?

Eğer, bana hak veriyorsanız; o zaman ya hep birlikte yanlış düşünüyoruz ya da bir başka yerde büyük bir yanlışlık var. Çünkü... Açın, 2007'de uygulanmasına başlanacak Dokuzuncu Kalkınma Plânı'nı ve bakın bakalım, **enerji ve çevreyle** ilgili başlıklar altında, teknolojik çözüm yaratma ve teknoloji geliştirmede yetenek kazanmaya ilişkin herhangi bir öngörü bulabilecek misiniz?

CBT. 22 Eylül 2006